

Valtuustoaloite kaupungin 100 prosenttisesti omistamien tytäryhtiöiden hallitusten pöytäkirjojen julkaiseminen kaupungin kotisivuilla

Kaupunginvaltuusto 29.09.2025 § 75

Valtuutettu Timo Lahtinen jätti Perussuomalaiset ja Sitoutumattomat - valtuustoryhmän valtuustoaloitteen koskien kaupungin 100 %:sti omistamien tytäryhtiöiden hallitusten pöytäkirjojen julkaisemista kaupungin kotisivuilla.

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuustoaloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 06.10.2025 § 271

Valmistelija Hallintopäällikkö Rinta-Jouppi Juha

Esittelijä Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedokseen.
Kaupunginhallitus lähettää aloitteen hallintopalveluiden valmisteltavaksi.

Päätös Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 27.10.2025 § 299
532/07.01.04/2025

Valmistelija Hallintopäällikkö Rinta-Jouppi Juha

Kuntaliitolta on pyydetty ko. asiaan liittyen lausunto 13.10.2025.

Kuntaliiton 17.10.2025 (juristi, varatuomari Alexander Eriksson) lausunnon mukaan:

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 4 §:n perusteella mainittua lakia ei sovelleta kunnan omistamiin yhtiöihin, elleivät ne hoida julkista tehtävää ja käytä julkista valtaa. Kaupungin tytäryhteisö ei siis lähtökohtaisesti ole sellainen julkisuuslaissa tarkoitettu viranomainen tai muu taho, jonka hallussa oleviin asiakirjoihin niitä siltä pyydetäessä sovellettaisiin mainittua lakia.

Yhtiön hallussa olevat asiakirjat eivät siis ole julkisuuslain piirissä. Osakeyhtiöiden hallussa olevien asiakirjojen julkisuus määräytyy osakeyhtiölain (OYL, 624/2006) mukaan. Tässä laissa ei ole säännöksiä näiden julkisuudesta, salassapidosta taikka tietopyynnöistä.

Lähtökohtaisesti kaikki yhtiön tiedot, ml. pöytäkirjat, ovat salassa pidettäviä tai ei-julkisia, ellei niitä julkaista. Yhtiön hallituksella on siten harkintavalta päättää näiden asiakirjojen julkisuudesta.

Osakeyhtiö, myöskin kunnan tytäryhtiö, on erillinen oikeushenkilö, joka toimii osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan. Yhtiön hallituksen jäsenillä on velvollisuus edistää yhtiön etua (OYL 1 luku, 8 §). Kuntalakia taikka julkisuuslakia ei tytäryhtiöön sovelleta. Pääsääntönä on juuri se, ettei osakeyhtiön, eikä kunnan tytäryhtiön, pöytäkirjoja julkaista. Konserniohjeen määräyksiä tulisi kuitenkin ottaa huomioon. Konserniohjeen määräykset ovat juridisesti sitovia vain jos tytäryhtiö on hyväksynyt ohjeen määräyksiä itseään velvoittaviksi. Lisäksi konserniohjeista tulee poiketa, jos ne olisivat esim. lainsäädännön tai yhtiöjärjestyksen kanssa ristiriitaisia. Kunnan tulee omistajaohjauksella pyrkiä selkiyttämään kunnan ja tytäryhtiön yhteisiä toimintaperiaatteita siten, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus (kuntalaki 46-47 §). Kuntalain 47 §:n 4 momentin 3 kohdan mukaan konserniohjeessa tulisi muun muassa olla sääntöjä tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta. Näin ollen kunnan omistajaohjeuksessa tuleekin tietyllä tavalla jo suoraan kuntalain nojalla pyrkiä löytämään yhteisiä menettelytapoja koskien tiedonsaantia tytäryhtiöltä.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että nimenomaan tytäryhtiön pöytäkirjoja tulisi antaa kunnalle tai julkaista yleisölle. Konserniohjeessa on usein sovittu tiedottamisesta siten, että yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kunnan keskushallintoon tarpeellisia tietoja tytäryhtiön toiminnasta. Yleensä on myös sovittu, että ennen tietojen antamista yhteisön tulisi kuitenkin arvioida, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa. Kun asiakirjat annetaan kunnalle, ne tulevat julkisuuslain 5 §:n mukaan julkisuuslain soveltamisalan piiriin.

Tavallisesti kunnan tytäryhtiöiden pöytäkirjoja ei siten julkaista kunnan yleisessä tietoverkossa. Tämä johtuu juuri edellä todetusta eli siitä, että osakeyhtiöllä ei lain nojalla ole sellaista velvollisuutta sekä siitä, että tytäryhtiön joka tapauksessa osakeyhtiölain nojalla tulee huolehtia yhtiön edusta (OYL 1 luku, 8 §). Tytäryhtiön edun huolehtimisesta voi tarkoittaa, ettei pöytäkirjoja tulisi julkaista, joten tämän perusteella tytäryhtiöllä kyllä on osakeyhtiölain nojalla oikeus vastustaa ao. valtuustoaloitteessa esitettyä ideaa. Lisäksi pitää todeta, että tytäryhtiössä eikä kunnassa, päätetään yhtiön asioista. Kunnalla ei ole toimivaltaa päättää tytäryhtiön pöytäkirjoista. Edellä todetun perusteella tytäryhtiötä ei siten tulkinna mukaan voida pakottaa julkaisemaan omia pöytäkirjoja. Lähtökohtaisesti kaikkia tytäryhtiöitä tulisi kohdella samalla tavalla.

Kunnan hallussa oleviin eri yhtiöitä koskeviin asiakirjoihin sen sijaan sovelletaan julkisuuslakia. Mikäli kunnan hallussa on tytäryhtiöiden pöytäkirjoja, kunta voisi siten periaatteessa niitä oma-aloitteisesti julkaista kotisivuilla. Tällainen menettely voisi kuitenkin vahingoittaa kunnan ja tytäryhtiön suhdetta, joten ei suositella, että kunta ryhtyy tällaiseen toimintaan ilman, että tytäryhtiö on siihen suostunut. Eri asia on se, jos joku julkisuuslain nojalla pyytää niitä saamaan. Tällöin asiakirjat ovat salassapidettäviä tietoja lukuun ottamatta luovutettava pyytäjälle.

Kunnalliset liikelaitokset ovat eri asemassa kuin kunnan tytäryhtiö. Kunnallinen liikelaitos on kuntalain 65 §:n mukaan osa kunnan toimintaa. Näin ollen kunnan organisaation osana toimivan kunnallisen liikelaitoksen

toimintaan sovelletaan myös muun muassa julkisuuslakia. Liikelaitoksen pöytäkirjoja tulee kuntalain nojalla julkaista kunnan yleisessä tietoverkossa. Liikelaitos ei voi kieltäytyä tästä. Tulkinnan mukaan niitä ei ole pakko julkaista liikelaitoksen omilla verkkosivuilla, mutta tällä kysymyksellä ei nyt kuitenkaan ole merkitystä, kun ne kuitenkin on julkaistava kunnan verkkosivuilla ("yleisessä tietoverkossa"). Liikelaitoksen päätökset ovat kuntalain mukaisesti muutoksenhakukelpoisia, minkä takia ne tuleekin julkaista yleisessä tietoverkossa.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Rantala Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee Kuntaliiton lausunnon tiedokseen. Kaupunginhallitus toteaa, että kunnalla ei ole toimivaltaa päättää tytäryhtiönsä pöytäkirjoista ja niiden julkaisemisesta. Tytäryhtiötä ei siten tulkinnan mukaan voida myöskään määrätä julkaisemaan omia pöytäkirjojaan. Lähtökohtaisesti kaikkia tytäryhtiöitä kohdellaan samalla tavalla. Kaupunginhallitus toteaa valtuustoaloitteen loppuunkäsittellyksi.
Päätös	Hyväksyttiin.